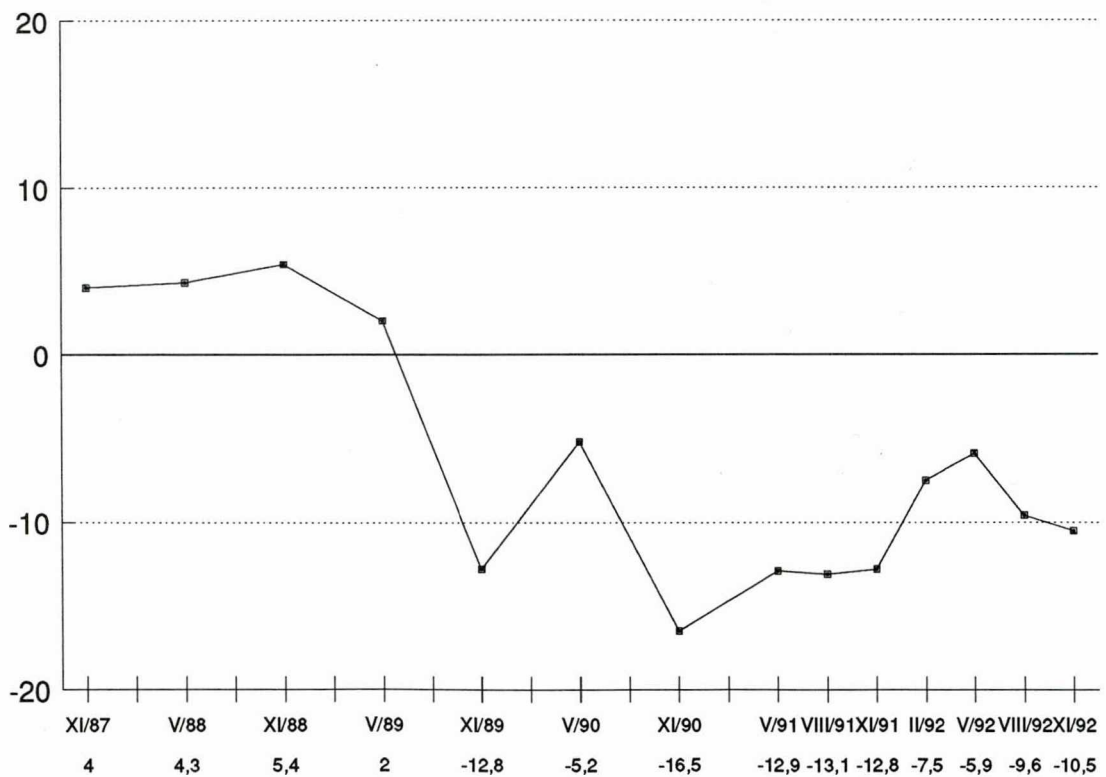

Kuluttajabarometri

Konsumentbarometern
1992, Marraskuu – November – November

21.1.1993

Kuluttajien luottamusindeksi

Sisällysluettelo

	Sivu
Katsaus	3
Tutkimusmenetelmä	7
 Kuviot:	
1. Suomen taloudellinen tilanne nyt vs. 12 kk sitten	10
2. Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua vs. nyt	11
3. Työttömien määrä 12 kk kuluttua nykyhetkeen verrattuna	12
4. Kuluttajahinnat nyt verrattuna 12 kk sitten	13
5. Kuluttajahinnat 12 kk kuluttua vs. nyt	14
6. Oman talouden tilanne nyt verrattuna 12 kk sitten	15
7. Oman talouden tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	16
8. Ajankohdan edullisuus suurempiin hankintoihin	17
9. Aikooko talous hankkia omistusasunnon seuraavan 12 kk aikana	18
10. Aikooko talous hankkia henkilöauton seuraavan 6 kk aikana	18
11. Ostoaikomukset eräissä kulutusryhmissä seuraavan 6 kk aikana	19
12. Millainen ajankohta on säästämisen kannalta	20
13. Aikooko talous säästää seuraavien 12 kk aikana	21
14. Millainen ajankohta on luotonoton kannalta	22
15. Aikooko talous ottaa luottoa seuraavien 12 kk aikana	23

Katsaus

Kuluttajabarometrin tulokset perustuvat kotitalouksien haastatteluihin marraskuun jälkipuoliskolla 1992. Kuluttajabarometri tehdään neljä kertaa vuodessa. Tutkimuskaudet ovat helmi-, touko-, elo- ja marraskuu. Ensimmäinen kuluttajabarometri tehtiin marraskuussa 1987.

Kuluttajien luottamusindeksi

Kuluttajien luottamusindeksi lasketaan barometrin viiteen kysymykseen saatujen vastausten perusteella. Kysymykset selvittävät vastaajien käsityksiä sekä Suomen että vastaajan oman talouden kehittymisestä 12 edellisenä ja 12 tulevana kuukautena. Lisäksi luottamusindeksiin vaikuttaa vastaajan arvio siitä onko ajankohta edullinen suuriin hankintoihin.

Suomalaiset arvioivat yleisen taloudellisen tilanteen heikentyneen viimeisten 12 kuukauden aikana edelleen. Vuoden kuluttua maan taloudellisen tilanteen arvioitiin olevan hieman nykyistä paremman.

Kotitaloudet katsoivat myös, että heidän oma taloudellinen tilanteensa oli selvästi heikentynyt edellisten 12 kuukauden aikana. Vuoden kuluttua oman talouden arveltiin olevan vähän nykyistä huonomman.

Mielipiteet ajankohdan edullisuudesta suurempien hankintojen tekoon olivat myönteisiä. Muuttujasta lasketun osoittimen arvo laski vähän elokuusta mutta oli edelleen korkeammalla kuin edellisvuosina.

Edellä mainittujen osoittimien avulla laskettu kuluttajien luottamusindeksi oli marraskuussa lähes ennallaan. Indeksillä heikkeni elokuusta pisteen verran ja sen arvoksi saatiin -10,5. Luottamusindeksi on ollut miinusmerkkinen marraskuusta 1989 alkaen. Kuluttajien luottamusindeksi on tämän julkaisun etukannessa. Luottamusindeksin laskentaperiaate on esitetty sivulla 7.

Suomen taloudellinen tilanne

Kuluttajat arvioivat barometrin ensimmäisillä tutkimuskerroilla toukokuuhun 1989 asti, että yleinen taloudellinen tilanne oli edellisten 12 kuukauden aikana pysynyt ennallaan tai vain vähän parantunut. Marraskuussa 1989 arviot talouskehityksestä olivat selvästi muuttuneet. Yli puolet haastatelluista katsoi talouden huonontuneen. Vain yksi kymmenestä arvioi sen parantuneen.

Tyytymättömyys talouskehitykseen kasvoi ja jokaisella tutkimuskerralla toukokuusta 1991 lähtien noin 80 prosenttia haastatelluista on arvioinut taloudellisen tilanteen huonontuneen edellisen vuoden aikana. Tyytyväisyysosoitin on liikkunut enimmäkseen pistelukujen -50 ja -60 välillä. Marraskuussa 1992 osoittimen arvo oli -53.

Eri väestöryhmien arviot talouskehityksestä ovat laman jatkuessa lähestyneet toisiaan. Ikäryhmistä kriittisimpiä ovat 35 - 54-vuotiaat. Osoittimen arvoksi saatiin -58. Alle 18-vuotiaat eivät pitäneet talouskehitystä yhtä huonona kuin väestö keskimäärin. Osoittimen arvoksi saatiin -28. Naispuoliset vastaajat pitivät kehitystä huonompana kuin miehet. Pisteluvut olivat -57 ja -49.

Arviot kansantalouden tulevasta kehityksestä ovat olleet pessimistisiä elokuuhun 1991 asti. Käännettä parempaan ennakoitiin ensimmäisen kerran marraskuussa 1991. Vuoden 1992 alkupuoliskolla mielialat paranivat niin, että joka toinen vastaaja uskoi talouden kääntyvän vuoden sisällä nousuun. Toiveikkaus on kesästä lähtien kuitenkin vähentynyt ja marraskuussa 1992 enää joka kolmas haastateltu povasi talouden nousua vuoden 1993 aikana. Yhtä moni arveli sen pysyvän ennallaan. Joka neljäs pelkäsi talouden edelleen huononevan. Talousodotuksia mittaavan osoittimen arvoksi saatiin marraskuussa +3,6.

Optimistisimpia eri ikäisistä vastaajista olivat alle 18-vuotiaat. Pisteluku oli +25. Vastaajien iän myötä epäily talouden paranemiseen kasvoi. Yli 45-vuotiaat arvioivat, että talous ei käänny kasvuun vielä seuraavan vuoden aikana. Pisteluvuksi tuli -2. Tuloluokittain tarkasteltuna optimismi lisääntyi tulojen kasvaessa. Alimmassa tulonsaajaluokassa pisteluku oli -2 ja ylimmissä +9.

Työttömyys

Työllisyystilanne alkoi huonontua vuoden 1990 jälkipuoliskolla. Vuoden 1991 aikana työttömien määrä yli kaksinkertaistui. Kun työttömyyden kasvu keväällä 1992 pysähtyi, arvelivat kuluttajat tilanteen vakiintuneen niin, ettei työttömien määrä enää olennaisesti kasvaisi. Työttömyysodotuksia mittaavan osoittimen arvoksi saatiin toukokuussa +4,3. Työttömyyden kasvu kesällä synkensi kuluttajien arvioita tulevasta työllisyyskehityksestä. Marraskuussa joka toinen uskoi työttömyyden kasvavan, joka kolmas arvioi sen pysyvän ennallaan ja joka viides alenevan. Työttömyysodotuksia mittaavan osoittimen arvo oli marraskuussa +16,1.

Inflaatio

Kuluttajabarometrin avulla tutkitaan myös kuluttajien käsitystä hintojen muutoksista. Kuluttajien inflaatiotietoisuutta mittaavan osoittimen arvo kasvoi marraskuuhun 1989 asti. Pisteluvuksi saatiin +61. Sen jälkeen osoittimen arvo kääntyi laskuun niin kuin inflaatiovauhtikin. Marraskuuhun 1992 mennessä osoittimen arvo oli laskenut pistelukuun +1,3. Ennätyksellisen alhainen luku kertoo kuluttajien seuraavan hintojen muutoksia ja tietävän, että inflaatio on alempana kuin pitkään aikaan. Kuluttajahintojen vuosimuutos oli vuoden 1992 marraskuussa +2,8 %. Edellisen kerran inflaatio oli näin alhaalla vuonna 1970.

Kuluttajat uskoivat marraskuussa 1992 inflaation jatkuvan hitaana myös seuraavien 12 kuukauden aikana. Markan asettaminen kellumaan syyskuussa 1992 ei vaikuttanut kuluttajien inflaatio-odotuksiin niin kuin devalvaatio vuotta aikaisemmin. Marraskuussa 1991 kuluttajat pelkäsivät markan devalvoimisen kiihdyttävän inflaatiota selvästi. Inflaatio-odotuksia mittaava osoitin nousi silloin kerralla yli kaksikymmentä pistettä. Kuluttajat toipuivat säikähdyksestään kun huomasivat inflaatiovauhdin keväällä kuitenkin hidastuvan. Osoitin laski seuraavalla tutkimuskierröksellä entiselle tasolle.

Kuluttajien inflaatioarvioita marraskuussa 1992 lienee rauhoittanut vuoden takainen havainto devalvaation vähäisestä vaikutuksesta kuluttajahintoihin. Markan kelluttamisesta huolimatta inflaatio-odotuksia mittaava osoitin nousi elokuusta marraskuuhun vain puolitoista pistettä saaden arvokseen +7,5.

Oman talouden tila

Kotitaloudet arvioivat barometrin ensimmäisillä tutkimuskerroilla vuoteen 1989 asti taloudellisen tilanteensa parantuneen edellisten 12 kuukauden aikana. Sen jälkeen kotitalouksien odotukset talouskehityksestä kääntyivät laskuun, joka edelleen jatkuu.

Marraskuussa 1992 joka kolmas kotitalous ilmoitti taloudellisen tilanteensa huonontuneen edellisen vuoden aikana. Paranemista oli havainnut seitsemän kotitaloutta sadasta. Runsas puolet kotitalouksista arvioi taloutensa olevan ennallaan. Kotitalouksien omaa talouskehitystä mittaavan osoittimen arvoksi saatiin marraskuussa -17,8.

Näyttää siltä, että lama on pitkittyessään ja syvetessään alkanut koskea entistä tasaisemmin eri tyyppisiä kotitalouksia. Väestöryhmittäisiä eroja oman talouden kehityksessä toki vielä löytyy.

Tuloluokittainen tarkastelu esimerkiksi osoittaa, että talouden heikentyminen koskettaa yhä useampia tulonsaajaluokkia. Marraskuussa 1992 näytti eräänlaisena kynnyksenä olevan 14 000 markan bruttoansiot kuukaudessa. Tätä enemmän ansaitsevien kotitalouksien taloudellinen tilanne

oli huonontunut keskimääräistä vähemmän. Osoittimen arvo oli -9. Kaikki tätä vähemmän ansainneet kotitaloudet arvioivat taloutensa heikentyneen selvästi nopeammin. Osoittimen arvot liikkuiivat tuloluokasta riippumatta pisteluvun -20 tienoilla. Eri ikäisistä vastaajista alle 18-vuotiaat ja eläkeikäiset eivät kokeneet taloutensa huonontuneen yhtä paljon kuin muut. Nuorten osalta osoittimen arvoksi tuli -9 ja eläkeläisten osalta -12.

Alueittainen tarkastelu osoittaa, että Väli- ja Pohjois-Suomessa kotitalouksien taloustilanne kääntyi laskuun aikaisemmin kuin Etelä-Suomessa. Pohjoisempana käänne oli tapahtunut marraskuuhun 1990 mennessä ja etelässä toukokuuhun 1991 mennessä. Kotitalouksien oman taloustilanteen muutokset ovat Etelä-Suomessa olleet suurempia kuin Pohjois-Suomessa. Nousukauden aikana pääkaupunkiseudun kotitalouksien taloudellinen tilanne parani muita alueita nopeammin. Samoin laman tullessa huononi kotitalouksien taloudellinen tilanne pääkaupunkiseudulla ja muualla Etelä-Suomessa suhteellisesti nopeammin kuin Väli- tai Pohjois-Suomessa. Alueittaiset erot näyttävät tasoittuneen loppuvuodesta 1992.

Nousukauden aikana kotitaloudet uskoivat oman taloutensa paranevan jatkossakin. Vielä toukokuussa 1991, kun kotitalouksien oma talous oli kääntynyt laskuun uskoivat vastaajat taloutensa paranevan uudelleen seuraavien 12 kuukauden aikana. Elokuussa 1991 usko oman talouden kasvuun oli mennyt ja kotitaloudet uskoivat taloustilanteensa olevan vuoden kuluttua ennallaan. Marraskuussa 1991 arviot tulevasta kehityksestä olivat ensi kertaa pessimistiset. Osoittimen arvoksi saatiin -3,1. Sen jälkeen arviot ovat olleet varovaisia ja oman talouden on arvioitu pikemminkin huononevan kuin paranevan. Marraskuussa 1992 osoittimen arvoksi tuli -4,5.

Miesten ja naisten arviot eivät marraskuussa 1992 paljon poikenneet toisistaan. Osoittimen arvot olivat -2,9 ja -6,3. Nuoret olivat taloutensa suhteen toiveikkaita. Alle 25-vuotiaat vastaajat uskoivat oman taloutensa paranevan. Saldoluku oli +9. Vanhemmat henkilöt pelkäsivät oman taloutensa heikkenevän. Yli 25-vuotiaiden arviot taloutensa kehityksestä liikkuiivat ikäluokasta riippuen pistelukujen -7 ja -12 välillä.

Ostamisen edullisuus

Marraskuussa ajankohtaa pidettiin edelleen melko edullisena suurten hankintojen tekoon, vaikka osoittimen arvo laskikin elokuusta kuusi yksikköä ja oli +19,3.

Miehet pitivät ajankohtaa ostamiselle parempana kuin naiset. Näin oli edelliselläkin kerralla. Miesten osalta saldoluukuksi saatiin +27 ja naisten osalta +12. Saldolukujen erotus kasvoi edelliskerrasta jolloin se oli 10 pistettä. Ikäryhmistä yli 65-vuotiaat olivat kriittisimpiä ostamisen edullisuuteen. Saldoluku oli -3. Etelässä asuvat pitivät ajankohtaa edullisempänä kuin muualla asuvat. Alueet ja pisteluvut olivat: pääkaupunkiseutu +20,3, muu Etelä-Suomi +25,1, Väli-

Suomi +14,2, Pohjois-Suomi + 7,7. Erot alueiden välillä olivat selvästi tasoittuneet.

Ostoaikomukset

Hyödykeryhmittäisiä ostoaikomuksia kysyttiin vain täysikäisiltä vastaajilta. Kotitalouksien ostoaikomukset koskevat omistusasunnon osalta suunnitelmia seuraavan vuoden ajalta ja muiden hyödykeryhmien osalta seuraavan puolen vuoden ajalta.

Omistusasunto

Vastaajista 1,7 prosenttia aikoi varmasti hankkia omistusasunnon tai rakentaa omakotitalon seuraavan vuoden aikana. Hankkimista piti mahdollisena lisäksi 3,6 prosenttia vastaajista. Ostoaikeet olivat kasvaneet kuudenneksella elokuusta jolloin ne olivat alempana kuin koskaan ennen.

Aiemmillä tutkimuseroilla ovat keskimääräistä useammin asunnon ostoa suunnitelleet monilapsiset perheet. Nyt eivät lapsiperheiden ostoaikeet poikenneet sanottavasti keskimääräisistä ostoaikomuksista.

Asunnon hankintaa suunnittelevilta kysyttiin myös tärkeimpiä rahoitusmuotoja. Vastaajista 44 prosenttia nimesi tärkeimmäksi rahoitusmuodoksi nykyisen asunnon myyntitulon, 20 prosenttia omat säästöt ja 18 prosenttia pankkilainan. Arava- tai asp-lainaa käyttävien osuus oli laskenut 3 prosenttiin kun se esimerkiksi elokuussa oli 10 prosenttia. Asunnon myyntitulon osuus oli ennallaan. Pankkilainan osuus oli laskenut kaksi prosenttiyksikköä ja omien säästöjen osuus kasvanut saman verran elokuusta.

Henkilöauto

Marraskuussa 1992 aikoi 1,5 prosenttia vastaajista varmasti ostaa tai vaihtaa auton puolen vuoden sisällä. Lisäksi 3,5 prosenttia piti sitä mahdollisena. Ostoaikomukset olivat laskeneet elokuusta kolmanneksen. Kulutusjuhlien aikaisista luvuista ostoaikomukset ovat pudonneet alle puoleen. Laman aikana kuluttajat harkitsevat entistä tarkemmin mitä hankkivat ja kuinka paljon rahaa hankintaansa sijoittavat. Harkintansa perusteella yhä useampi auton ostoa suunnitteleva aikoo hankkia uuden auton sijasta käytetyn auton. Vuonna 1988 uuden auton hankintaa harkitsi joka neljäs, marraskuussa 1992 vain joka seitsemäs.

61 prosenttia auton ostoa suunnittelevista ilmoitti rahoittavansa seuraavan autonsa pääasiassa nykyisen autonsa myyntitulolla. Joka viides ilmoitti käyttävänsä rahoitukseen säästöjään. Lainarahan osuus rahoitussuunnitelmissa on laskenut. Muutama vuosi sitten joka neljäs aikoi rahoittaa autonsa oston ensisijaisesti pankkilainalla, elokuussa joka kymmenes mutta marraskuussa enää joka kahdeskym-

menes. Kahdeksan prosenttia autonostajista suunnitteli osamaksukauppaa.

Lomamatkat ja vapaa-aika

Ulkomaan lomamatkaa suunnittelevien osuus on liikkunut yleensä 40 prosentin tuntumassa siten, että aiomukset ovat olleet toukokuussa vähän korkeammalla kuin marraskuussa. Varmana matkustamistaan on pitänyt noin kaksi kolmasosaa matkaa suunnittelevista. Markan devalvointi ja matkaverot vähensivät matkasuunnitelmia viime vuoden marraskuussa kymmenellä prosentilla. Lisäksi suunnitelmien toteutumisesta oltiin entistä epävarmempia. Joka toinen piti lomamatkaansa varmana. Toukokuussa 1992 matkasuunnitelmat olivat edelleen noin kymmenen prosenttia alempana kuin edellisinä vuosina samaan aikaan ja epävarmuus matkan toteuttamisesta edelleen koholla.

Elokuussa ulkomaan matkaa suunnitteli puolen vuoden sisällä kolme suomalaista kymmenestä. Suunnitelmat olivat selvästi alempana kuin aiemmillä tutkimuseroilla. Markan asettaminen kellumaan syyskuussa nosti ulkomaan matkojen kustannuksia ja vaimensi kuluttajien matkustusintoa entisestään. Marraskuussa ulkomaan matkaa puolen vuoden sisällä suunnitteli 26,4 prosenttia kotitalouksista. Pudotusta aikaisempien vuosien marraskuusiin suunnitelmiin verrattuna oli noin kolmannes.

Laman syveneminen vaikuttaa myös kotimaan lomamatkasuunnitelmiin. Edellisvuosina marraskuussa noin 45 prosenttia vastaajista on suunnitellut tekevänsä lomamatkan kotimaassa puolen vuoden sisällä. Viime marraskuussa lomamatkaa kotimaahan suunnitteli neljä suomalaista kymmenestä. Pudotusta aikaisempien vuosien aikomuksiin verrattuna on kymmenisen prosenttia.

Marraskuussa vapaa-ajan asuntoon sijoittavien määrä kasvoi ja muihin kulkuvälineisiin kuin autoihin sijoittavien määrä laski kymmenesosalla elokuusta. Harrastusvälineisiin seuraavan puolen vuoden aikana sijoittavia oli marraskuussa saman verran kuin elokuussa.

Koti

Kodin sisustusta suunnitteli marraskuussa kolme ja asunnon remontointia kaksi haastateltua kymmenestä. Kodinkoneita aikoi hankkia 16 prosenttia ja viihde-elektroniikkaa 13 prosenttia vastaajista.

Kulutusjuhlista lamaan – miten ostoaikomukset ovat muuttuneet

---

Seuraavassa esitetään sijoitusaikomusten jakaumat marraskuussa 1988 ja 1992 sekä vastaavat muutosprosentit. Ostoinnokkuus oli vähentynyt kaikissa hyödykeryhmissä.

Kotitalouksien ostoaikomusten muutokset marraskuusta 1988 marraskuuhun 1992, %

Hyödykeryhmä	Ostoaikomukset		Muutos %
	Marraskuu 1988	Marraskuu 1992	
Uusi auto	3,8	0,8	-79
Asunto	9,4	5,3	-44
Käytetty auto	7,2	4,2	-42
Vapaa-ajan asunto	2,9	1,8	-38
Kodinkoneet	25,3	16,5	-35
Viihde-elektronikka	19,7	13,0	-34
Kulkuvälineet (ei auto)	9,2	6,5	-29
Asunnon korjaus	23,2	17,6	-24
Harrastusvälineet	14,9	11,4	-23
Kodin sisustus	36,5	28,5	-22
Ulkomaan lomamatkat	32,2	26,4	-18
Kotimaan lomamatkat	43,2	40,0	-7

Säästäminen

57 prosenttia vastaajista piti ajankohtaa hyvänä säästämiselle. Osoittimen arvoksi saatiin +15,3. Miehet pitivät säästämistä edullisempänä kuin naiset. Miesten saldoluku oli +24 ja naisten saldoluku +6.

45 prosenttia kotitalouksista aikoo seuraavan vuoden aikana säästää säännöllisesti ja neljäsosa satunnaisesti. Säästävien kotitalouksien määrä oli pudonnut elokuusta kymmenenneksen verran. Joka viides kotitalous ilmoitti, ettei varoja jää säästöön. Näiden kotitalouksien osuus kasvoi elokuusta kymmenen prosenttia.

59 prosenttia kotitalouksista säästää velanhoitoa varten. Asunnon hankintaa varten etukäteen säästää joka kymmenes niin kuin ennenkin. Matkustamista tai lomanviettoa varten säästää neljä kymmenestä. Määrä on sama kuin elokuussa mutta laskenut noin viidenneksen aiempien vuosien tasolta seuraten muutoksia lomamatkasuunnitelmissa. Pahan päivän varalle säästää 56 prosenttia. Joka neljäs säästää vanhuuden varalle ja joka viides kestokulutushyödykkeiden hankintaa varten.

Säästyvien varojen sijoitusmuotojakauma oli marraskuussa lähes ennallaan. Yleisin sijoitusmuoto oli edelleen pankkitili tai -talletus 75 prosentin osuudellaan. Asunto-osakkeeseen

sijoittavia oli 10 prosenttia. Osuus on hiljalleen laskenut. Kiinteään omaisuuteen sijoittavia oli 15 prosenttia, vapaa-ajan asuntoon samoin kuin taide- tai arvoesineisiin sijoittavia 4 prosenttia. Arvopaperisäästämisen osuus oli 10 prosenttia kun se kolme vuotta aikaisemmin oli 24 prosenttia. Osuuden aleneminen johtui pääasiassa osakesäästämisen laskusta. Marraskuussa osakkeisiin aikoi säästöjään sijoittaa 4 prosenttia kotitalouksista. Kolme vuotta aiemmin osuus oli 13 prosenttia.

Luotonotto

Lainanoton epäedullisuudesta oltiin melko yksimielisiä. 88 prosenttia vastaajista piti ajankohtaa huonona lainan otolle. Kuusi prosenttia oli päinvastaista mieltä. Osoittimen arvoksi saatiin -64,6.

Kuluttajien käsitys lainanoton epäedullisuudesta näkyi myös lainanottoaikomuksissa. Viisi prosenttia vastaajista aikoi varmasti ottaa luottoa ja saman verran mahdollisesti. Luottojen käyttötarkoitukset ja niiden osuudet olivat: opinnot 28, asunto-osake 21, kestokulutushyödykkeet 20, kiinteä omaisuus 17 ja muut käyttötarkoitukset 20 prosenttia. Yksikään ei aikonut ottaa lainaa arvopapereiden hankkimiseen.

Tutkimusmenetelmä

Kuluttajabarometrin tiedot kootaan Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen yhteydessä helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa. Suurin osa tiedoista kerätään puhelinhaastattelulla. Tutkimusalueena on koko maa. Tutkimuksessa käytetään kahta rotatoivaa paneelia eli samalle henkilölle esitetään kysymykset kolme kertaa aina puolen vuoden välein. Kohdehenkilöistä on uusia aina noin kolmannes.

Otoskoko marraskuussa 1992 oli 1 433 henkilöä. Vastauksia saatiin 1 235, joten vastausprosentti oli 86. Vastaajat edustavat Suomen väestöä iän, sukupuolen, asuinlänin ja äidinkielen suhteen.

Tässä raportissa käytetään iän, sukupuolen ja asuinalueen suhteen laadittuja korotuskertoimia (nk. jälkiositus). Vastaukset edustavat 15-74-vuotiaan väestön mielikuvia. Joissakin kysymyksissä käytetään painokertoimia, joilla vastaukset on muunnettu suomalaisten kotitalouksien rakenteen mukaisiksi. Tämän julkaisun kuviot on laadittu tällä tavalla korotettujen tietojen pohjalta.

Tutkimuksesta laadituissa kuvioissa viitataan saldolukuihin. Laskentaperiaate on seuraava. Esimerkkinä **Suomen yleinen taloudellinen tilanne nyt verrattuna 12 kk aikaisemmin**, elokuu 1992 - korotetut luvut. Katso kuvio 1.

Kuluttajien luottamusindeksi saadaan Euroopan yhteisöjen alueella sovellettavan laskentatavan mukaisesti seuraavien kysymysten saldoluviista:

- Suomen taloudellinen tilanne tällä hetkellä verrattuna 12 kuukautta sitten vallinneeseen tilanteeseen
- Suomen taloudellinen tilanne 12 kuukauden kuluttua verrattuna tällä hetkellä vallitsevaan tilanteeseen
- oma taloudellinen tilanne tällä hetkellä verrattuna 12 kuukautta sitten vallinneeseen tilanteeseen
- oma taloudellinen tilanne 12 kuukauden kuluttua verrattuna tällä hetkellä vallitsevaan tilanteeseen
- ajankohdan edullisuus suurempiin hankintoihin.

Saldoluvut lasketaan yhteen ja jaetaan viidellä. Saldolukujen ja kuluttajien luottamusindeksin arvoalue on (-100, 100).

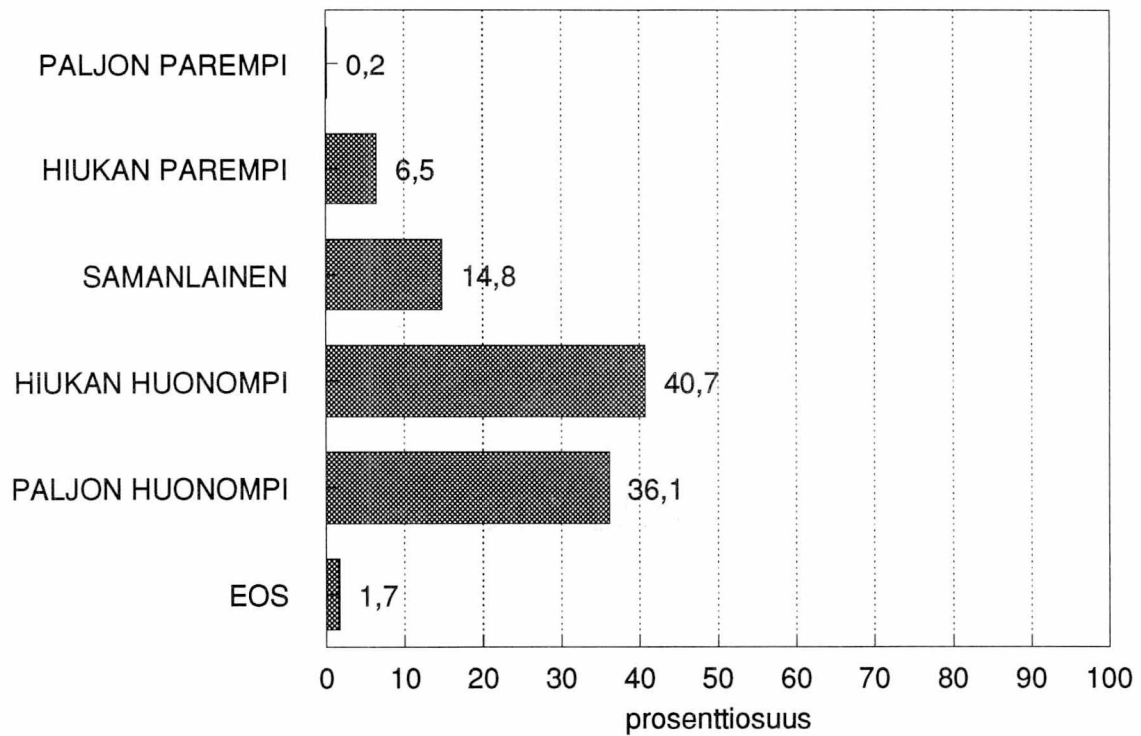
Vastaus	%-osuus	Kerroin	Saldoluku
Paljon parempi	0,2	1	0,2
Jonkin verran parempi	6,5	0,5	3,2
Samanlainen	14,8	0	0
Jonkin verran huonompi	40,7	-0,5	-20,3
Paljon huonompi	36,1	-1	-36,1
Ei osaa sanoa	1,7	0	0
Yhteensä	100	0	-53,0

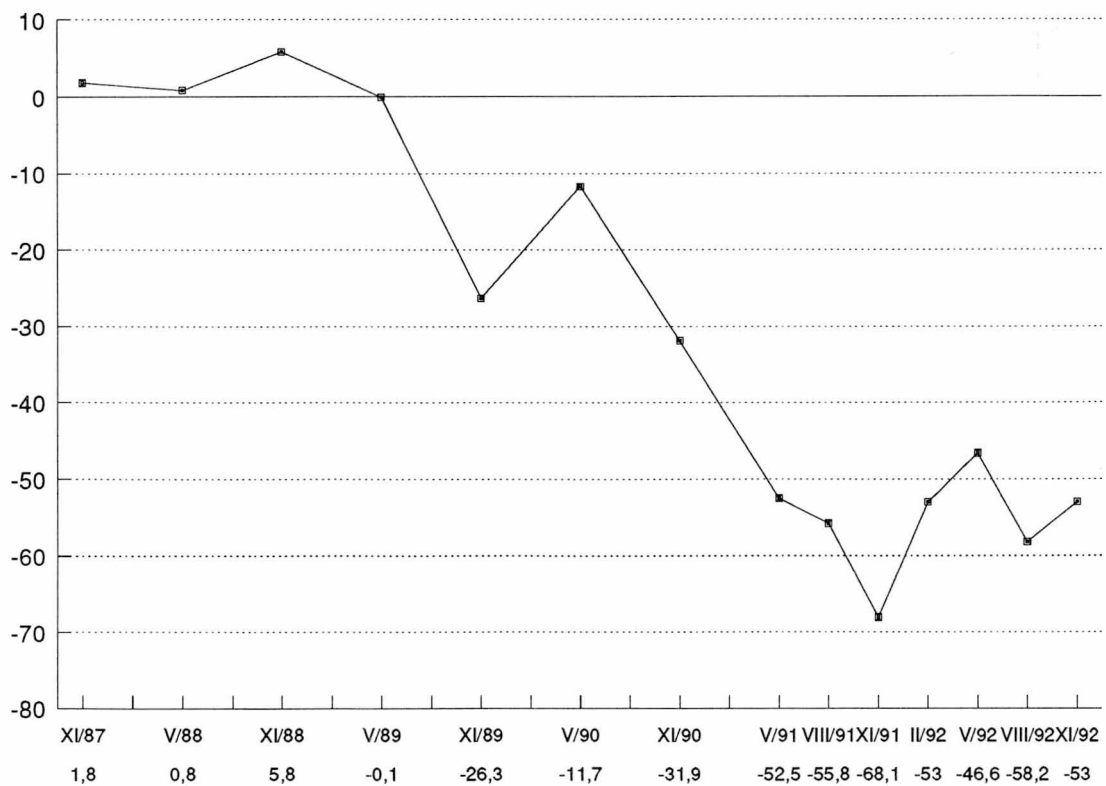

KUVIOT

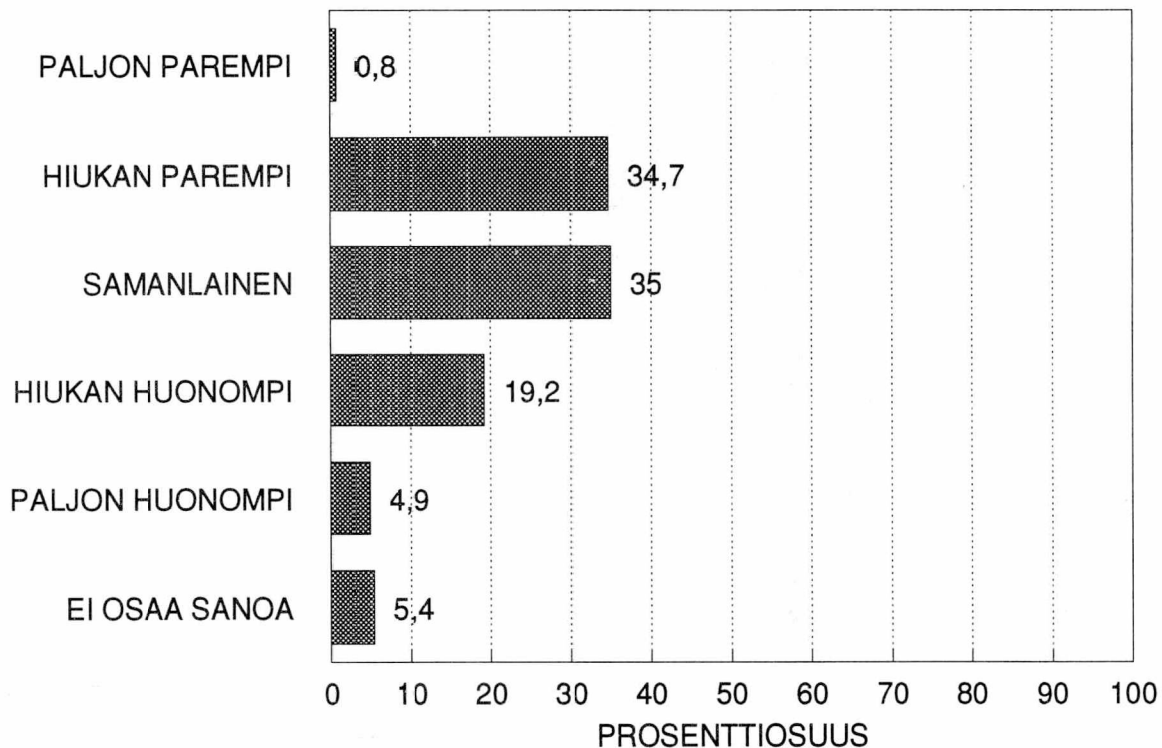
1. Suomen taloudellinen tilanne nyt vs. 12 kk sitten

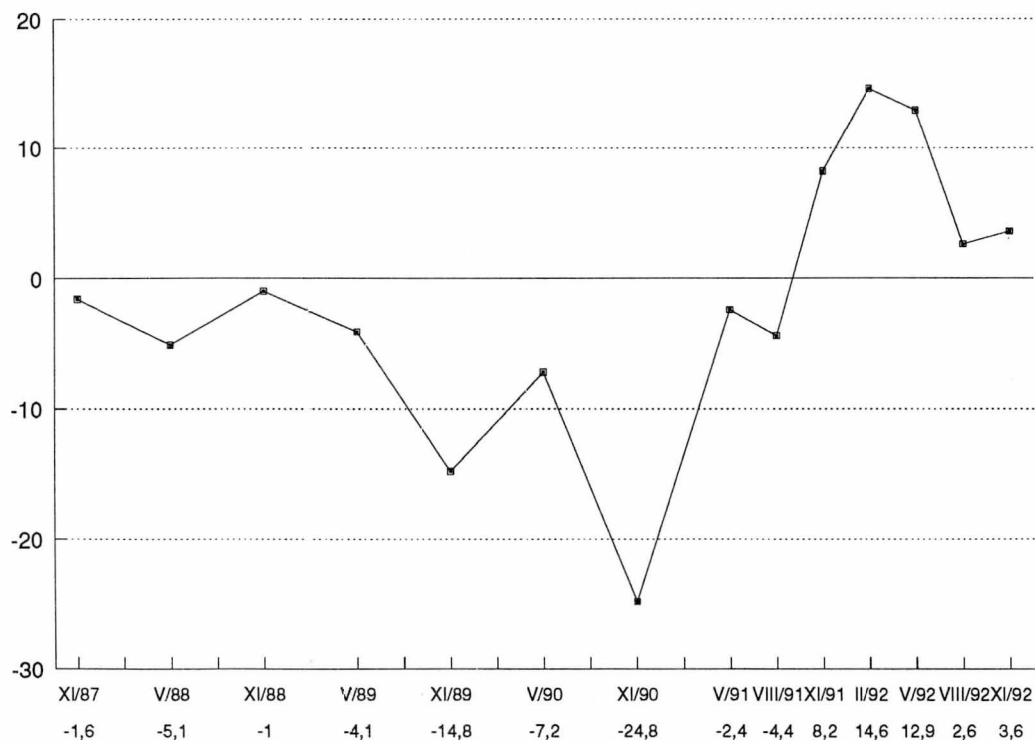
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

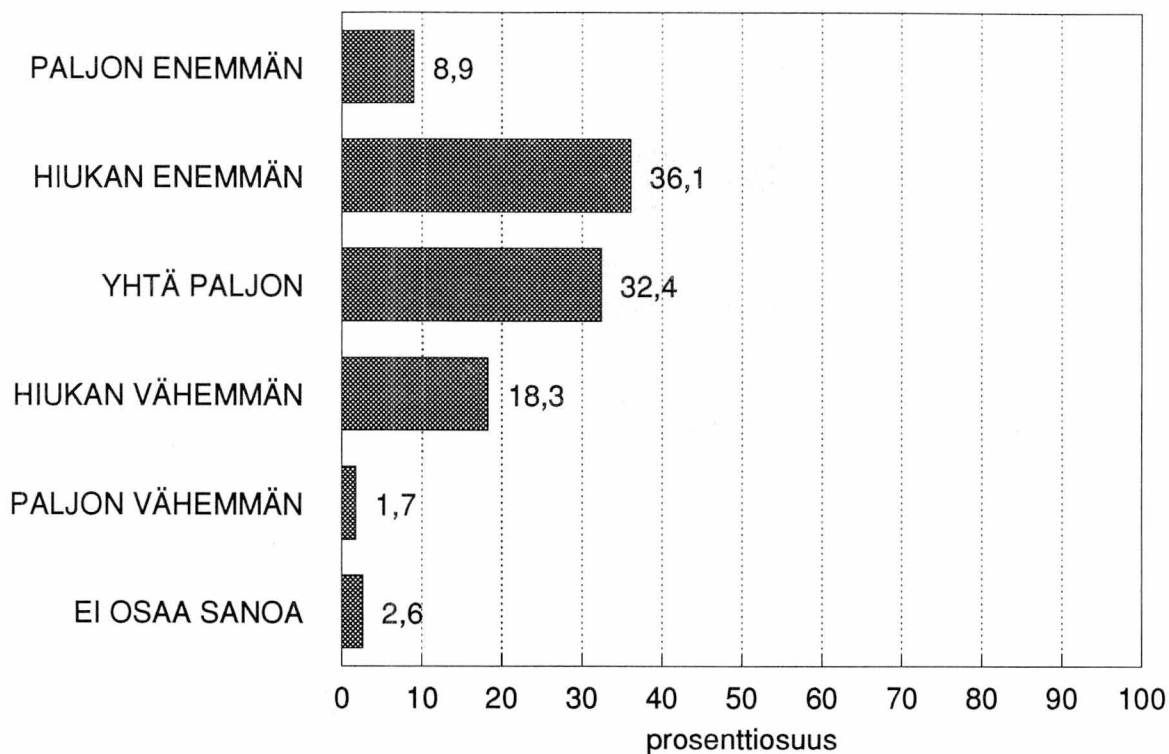
2. Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua vs. nyt

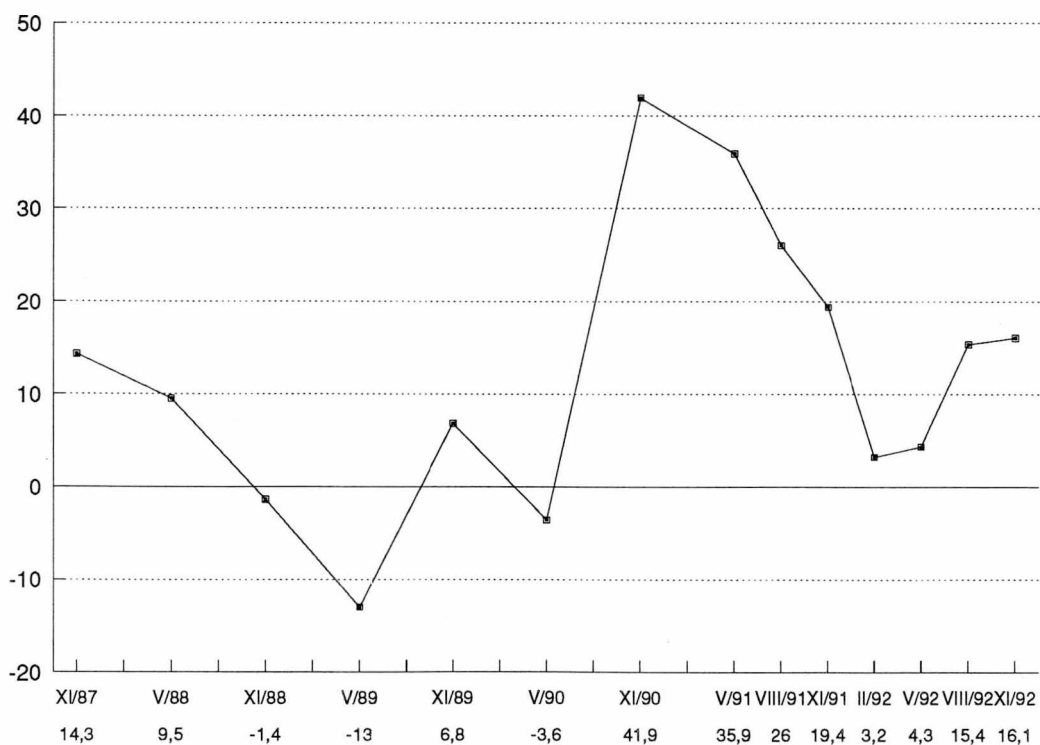
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

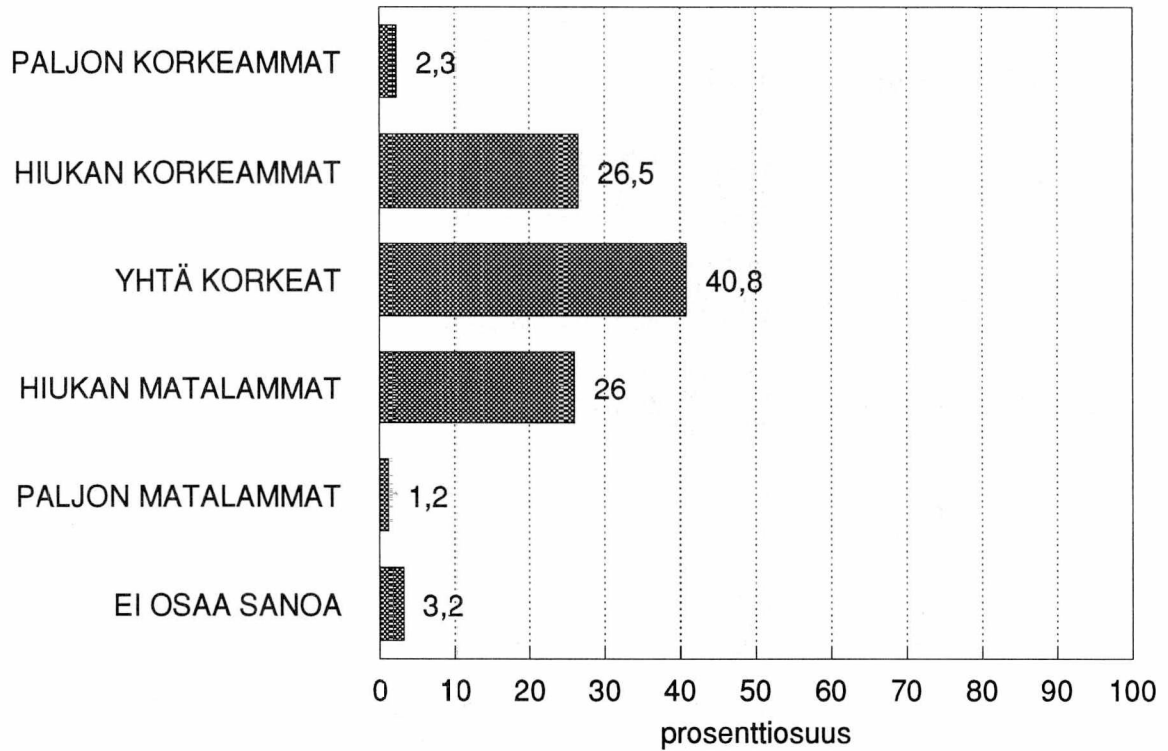
3. Työttömien määrä 12 kk kuluttua nykyhetkeen verrattuna

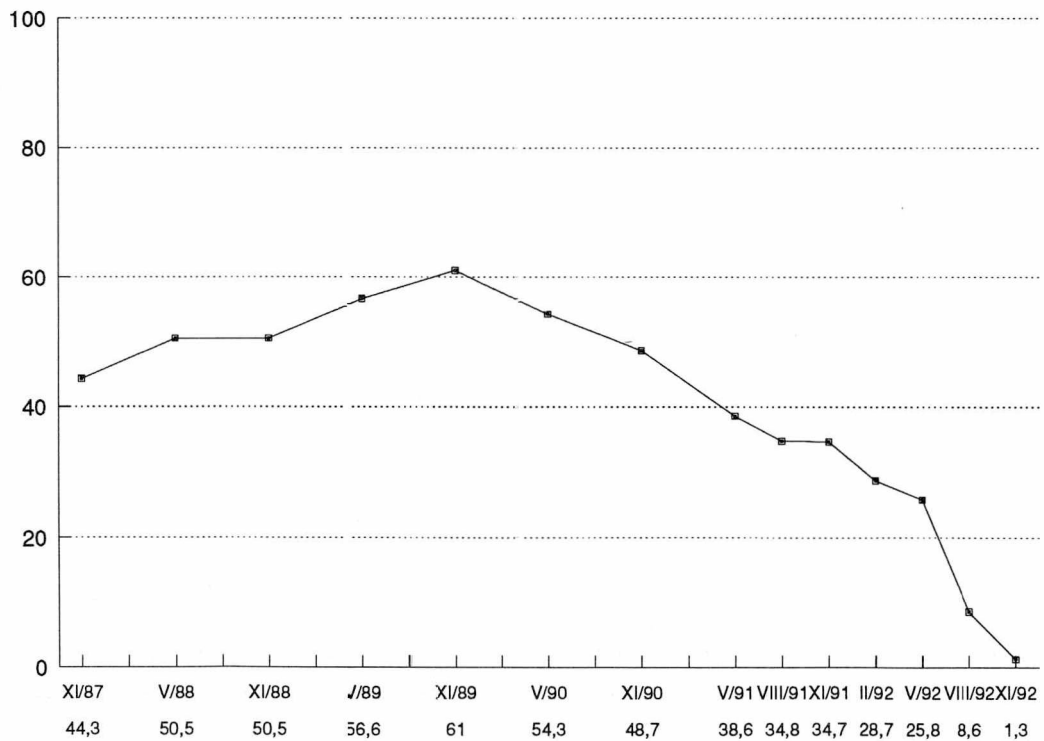
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

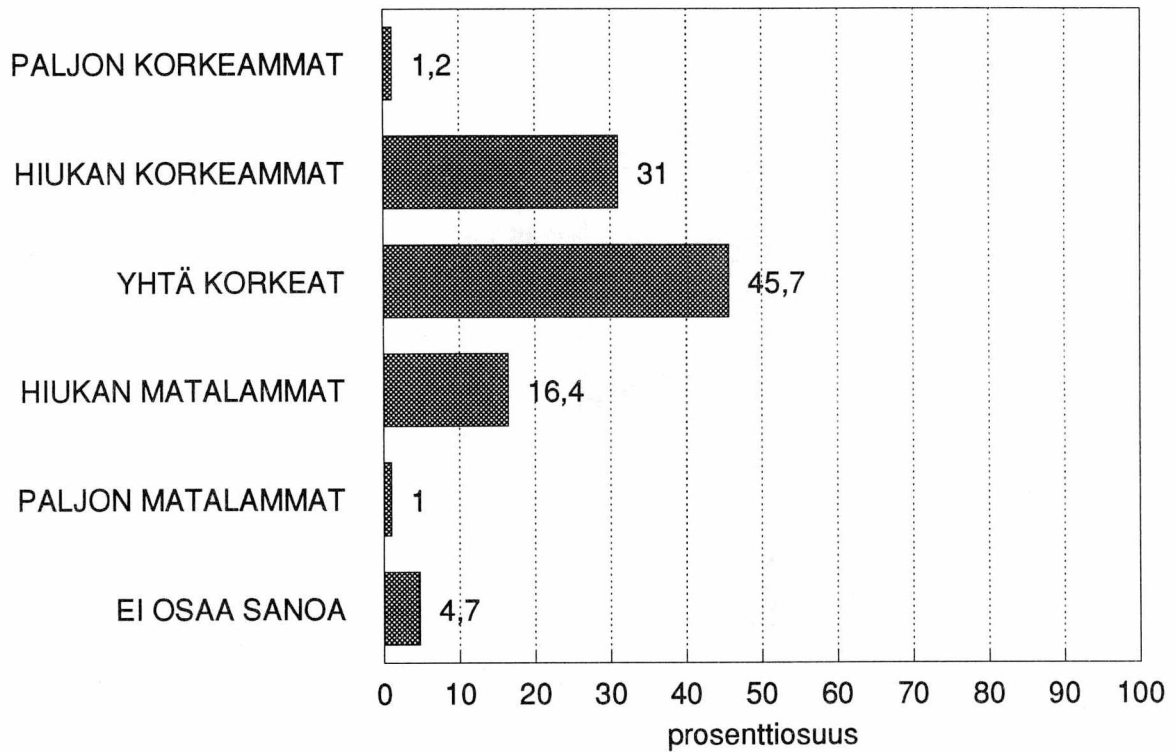
4. Kuluttajahinnat nyt verrattuna 12 kk sitten

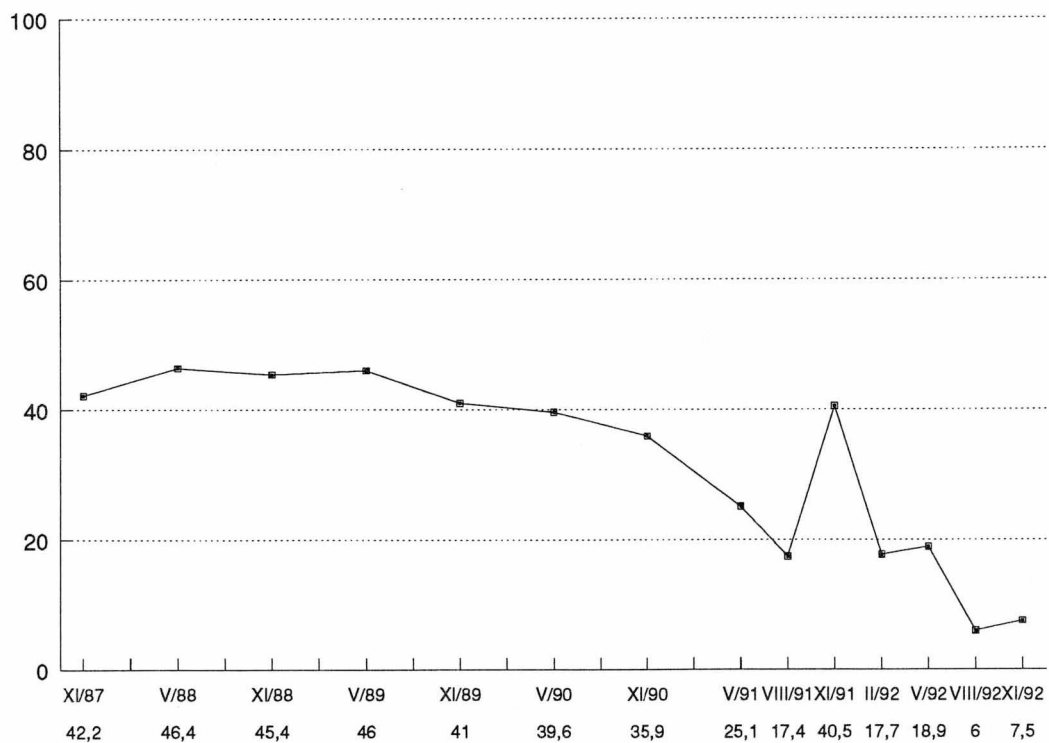
Indeksiä mittausajankohdasta toiseen

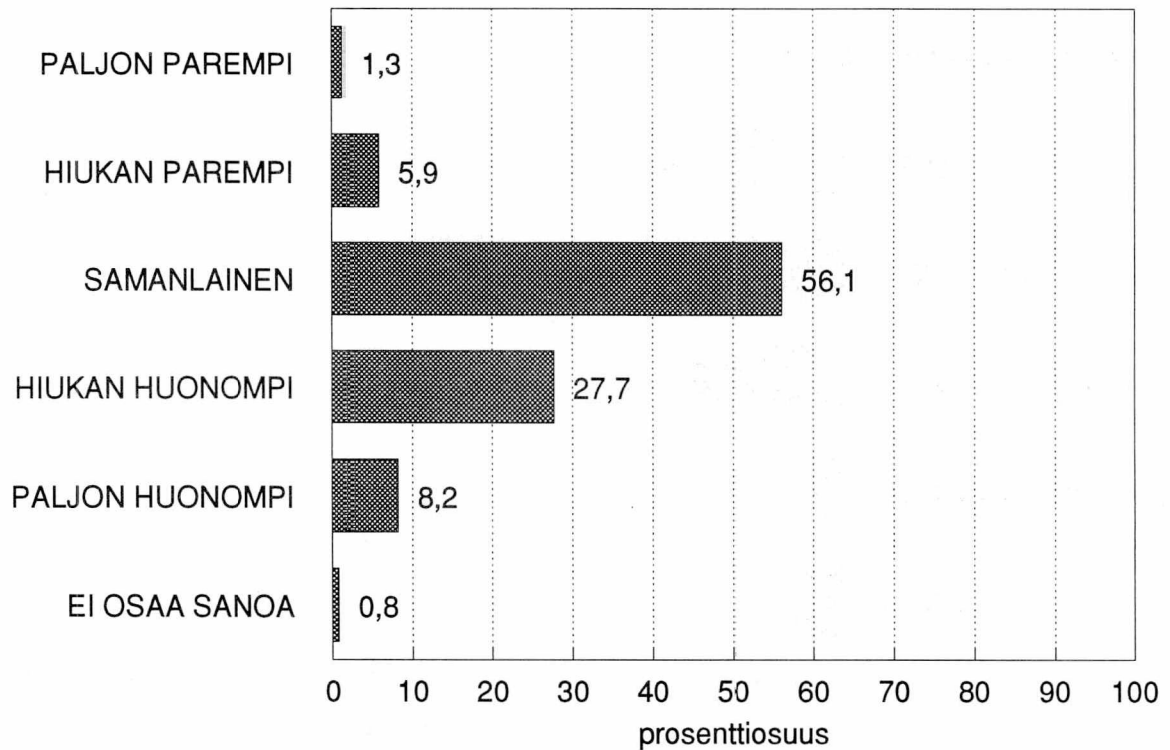
5. Kuluttajahinnat 12 kk kuluttua vs. nyt

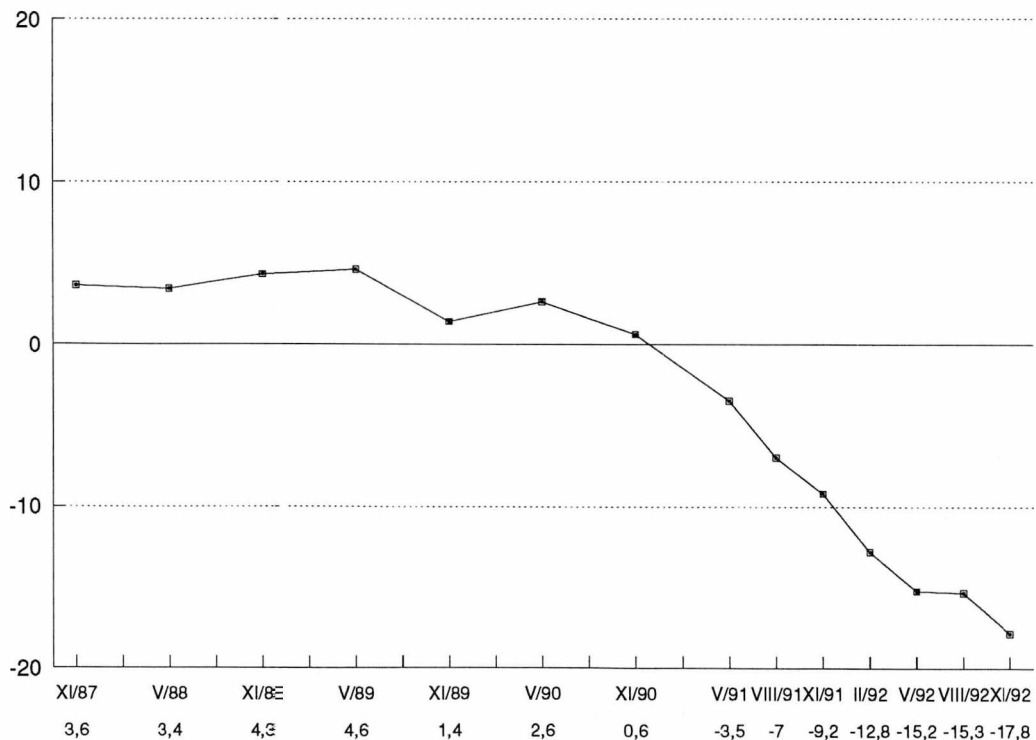
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

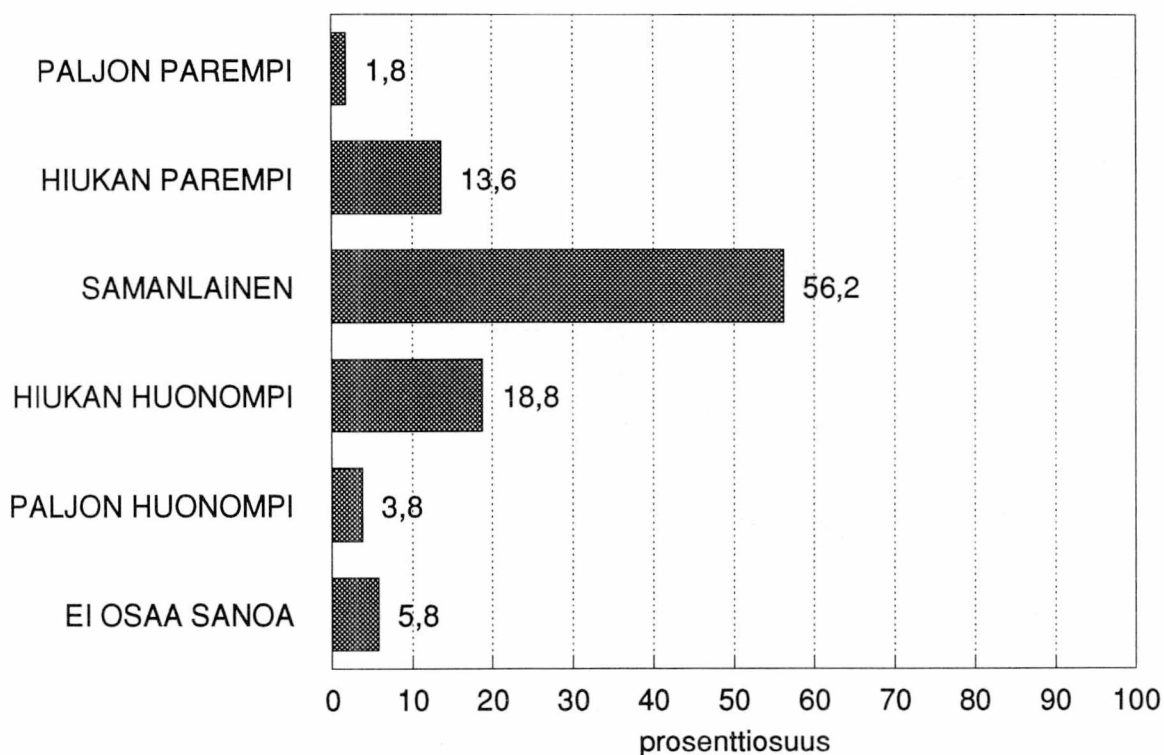
6. Oman talouden tilanne nyt verrattuna 12 kk sitten

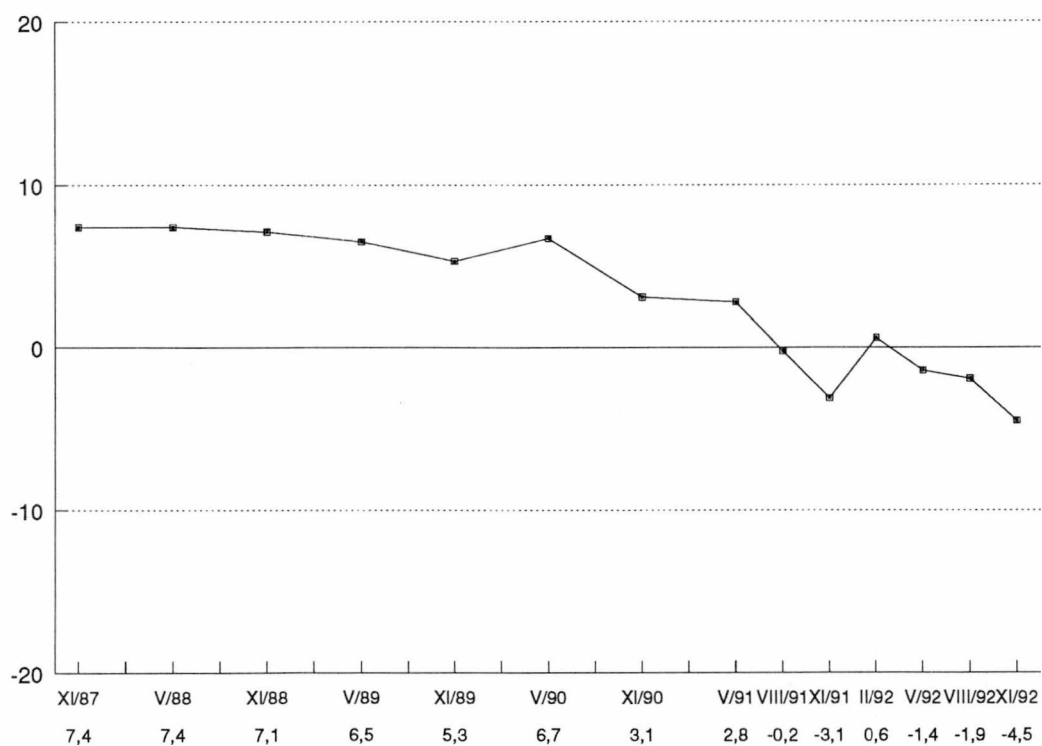
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

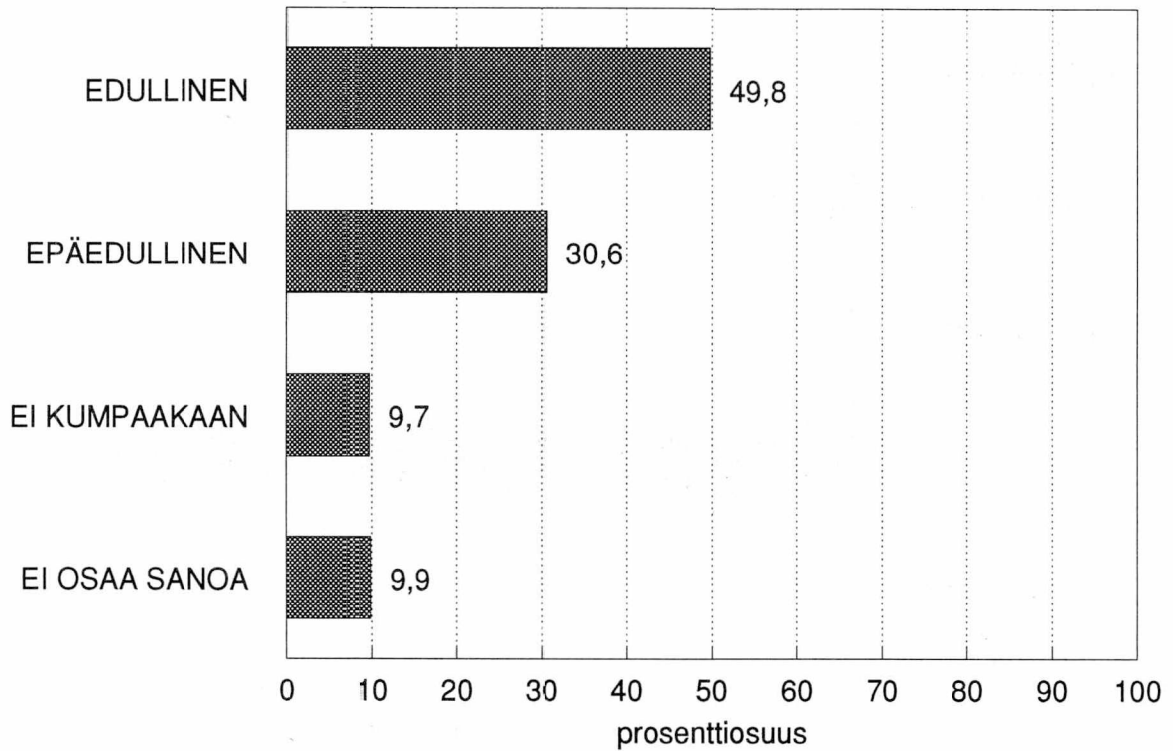
7. Oman talouden tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen

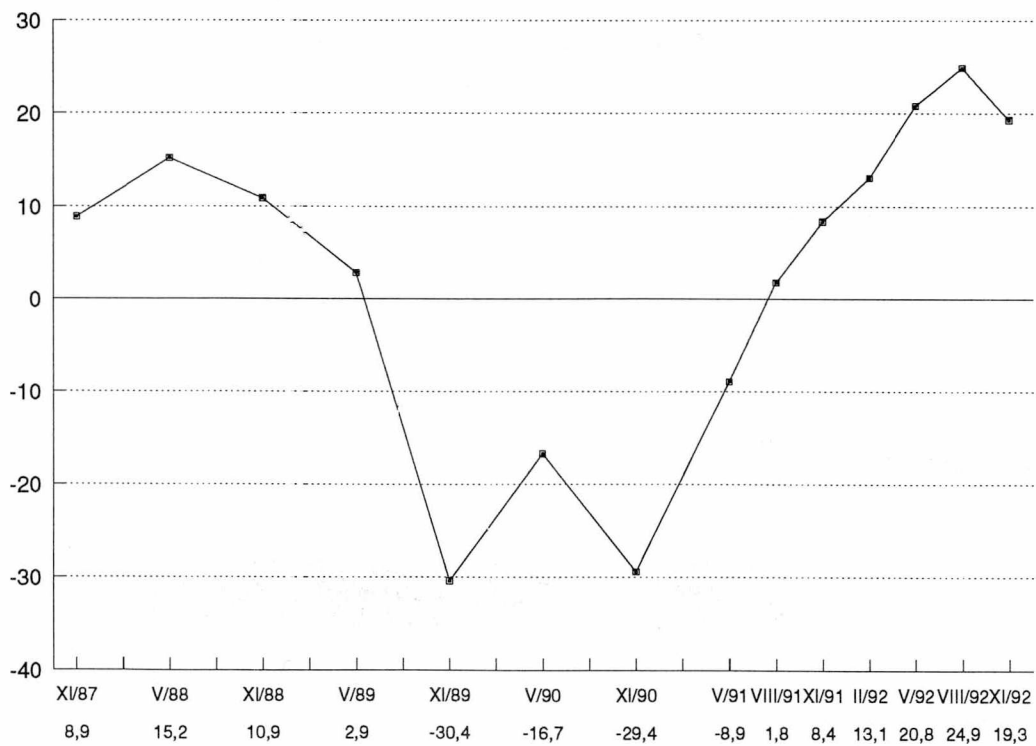
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

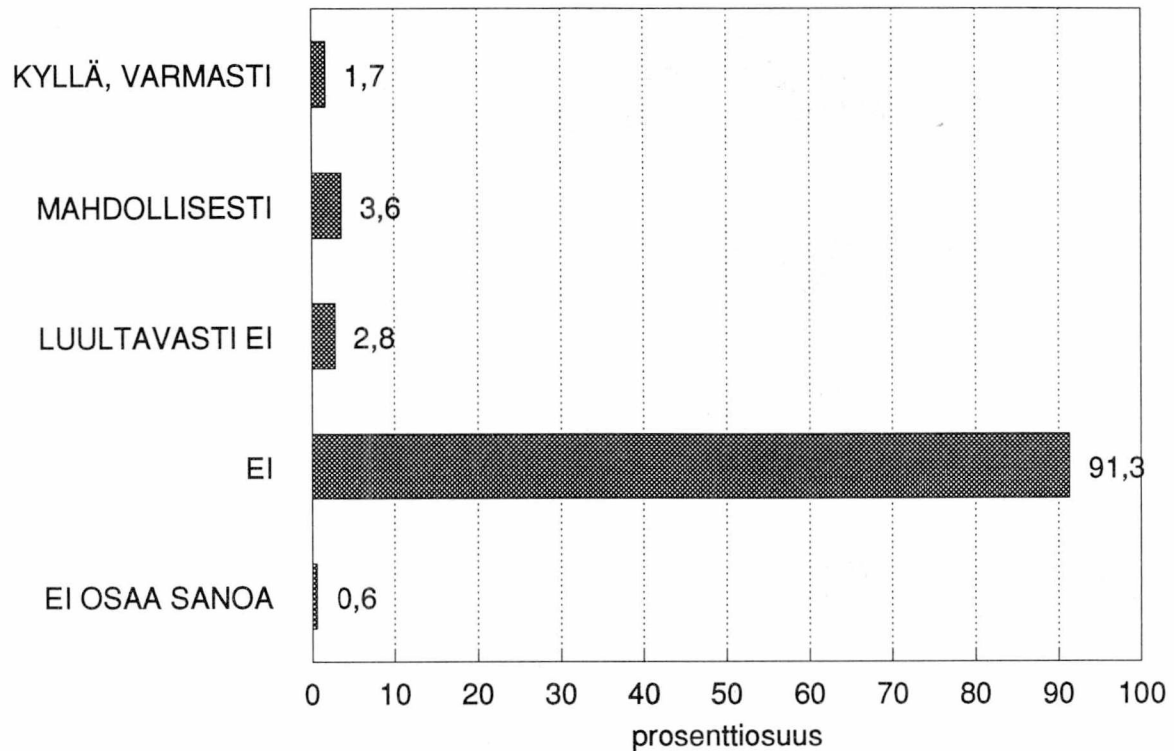
8. Ajankohdan edullisuus suurempiin hankintoihin

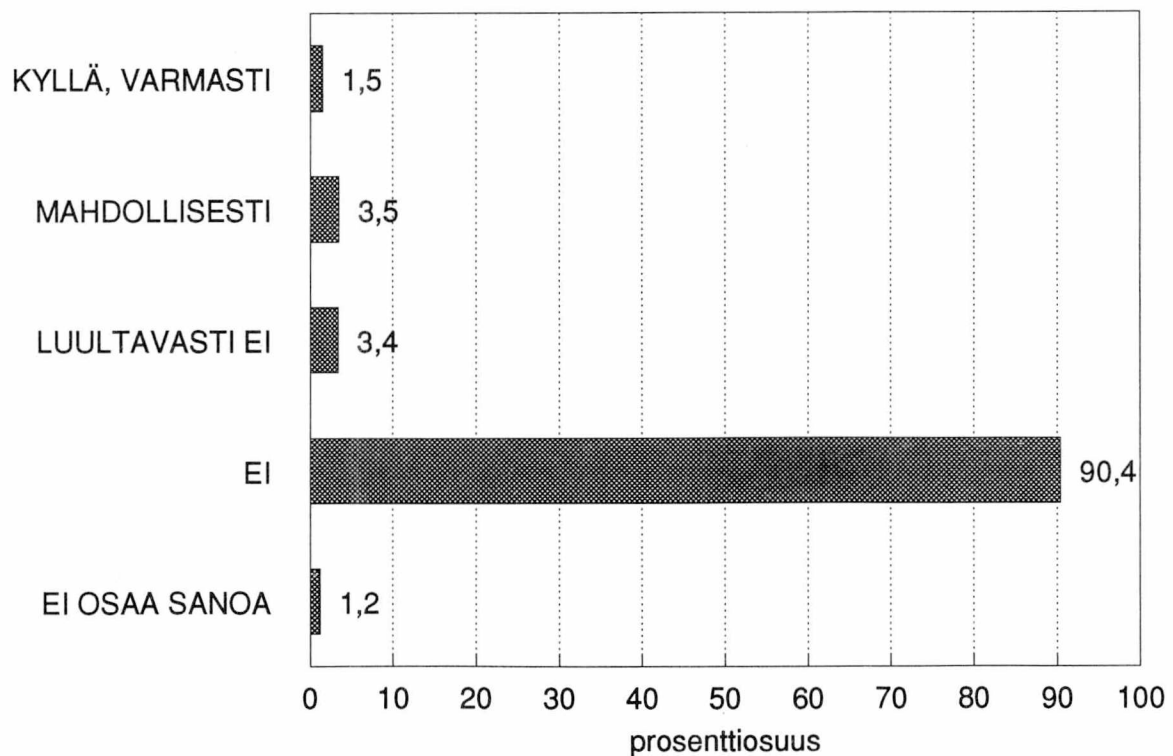
Indeksiä mittausajankohdasta toiseen

9. Aikooko talous hankkia omistusasunnon seuraavan 12 kk aikana

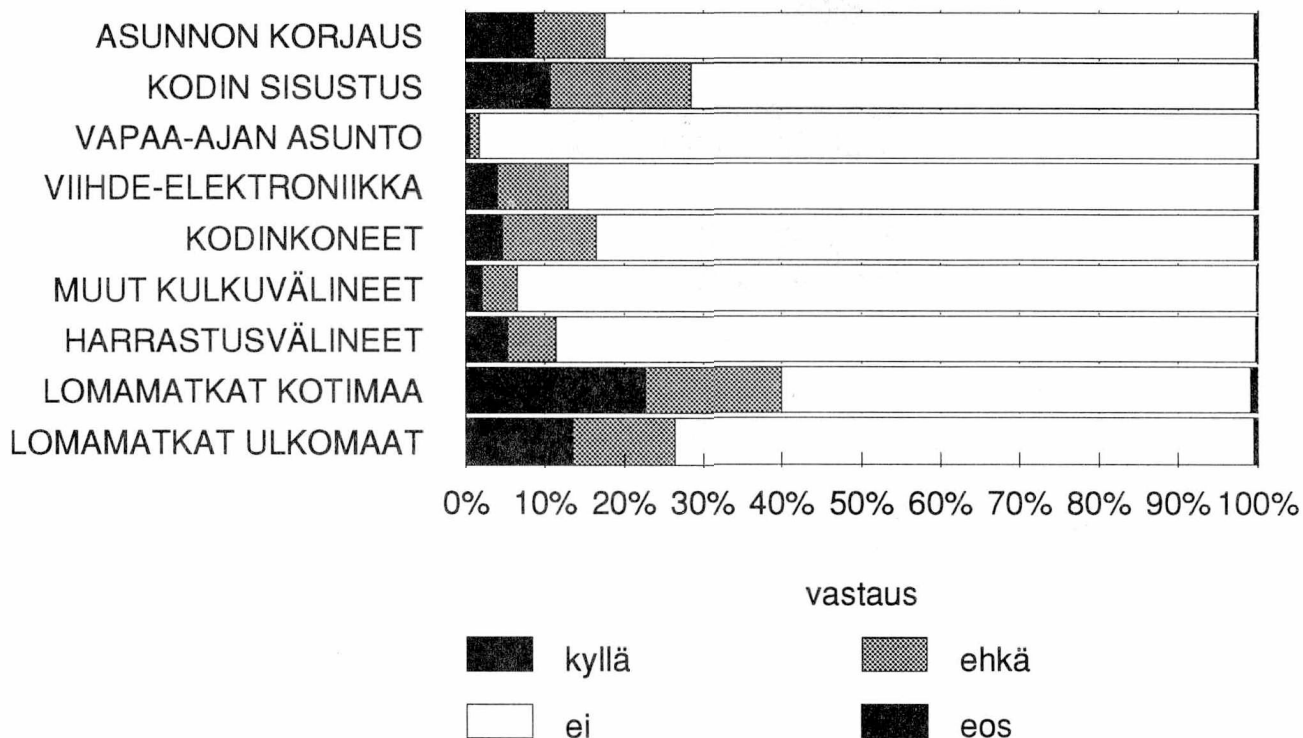

10. Aikooko talous hankkia henkilöauton seuraavan 6 kk aikana

11. Ostoaikomukset eräissä kulutusryhmissä seuraavan 6 kk aikana

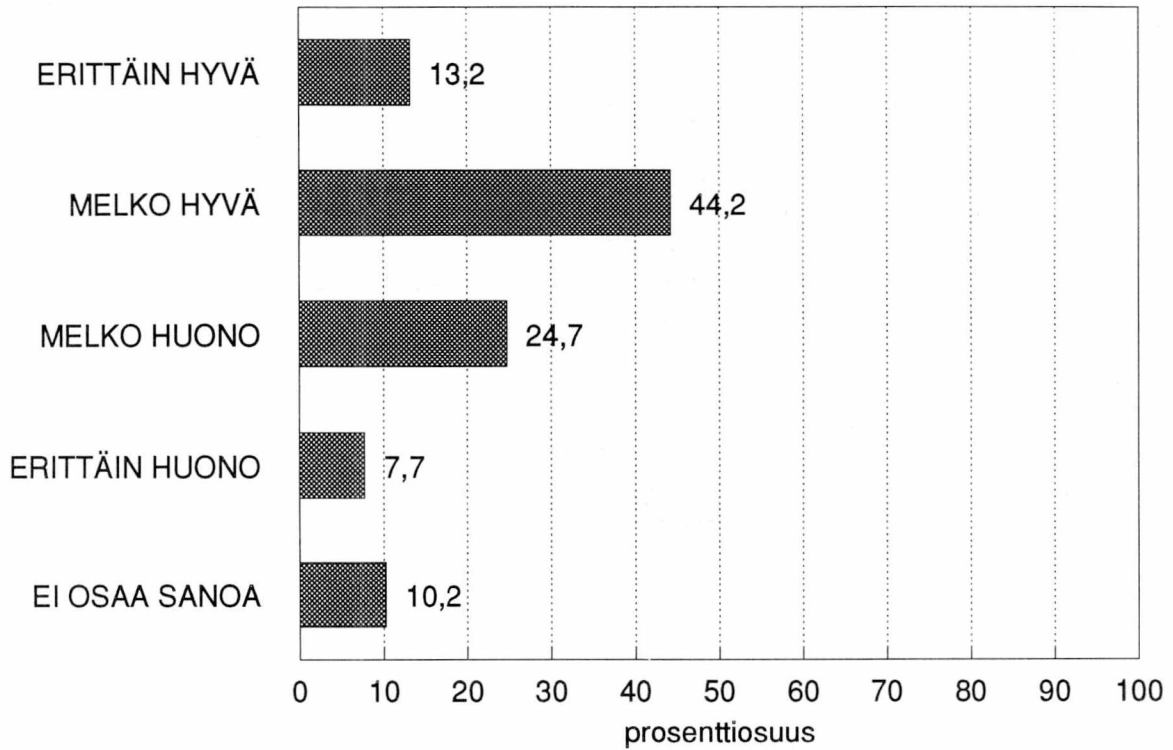
KULUTUSRYHMÄ:

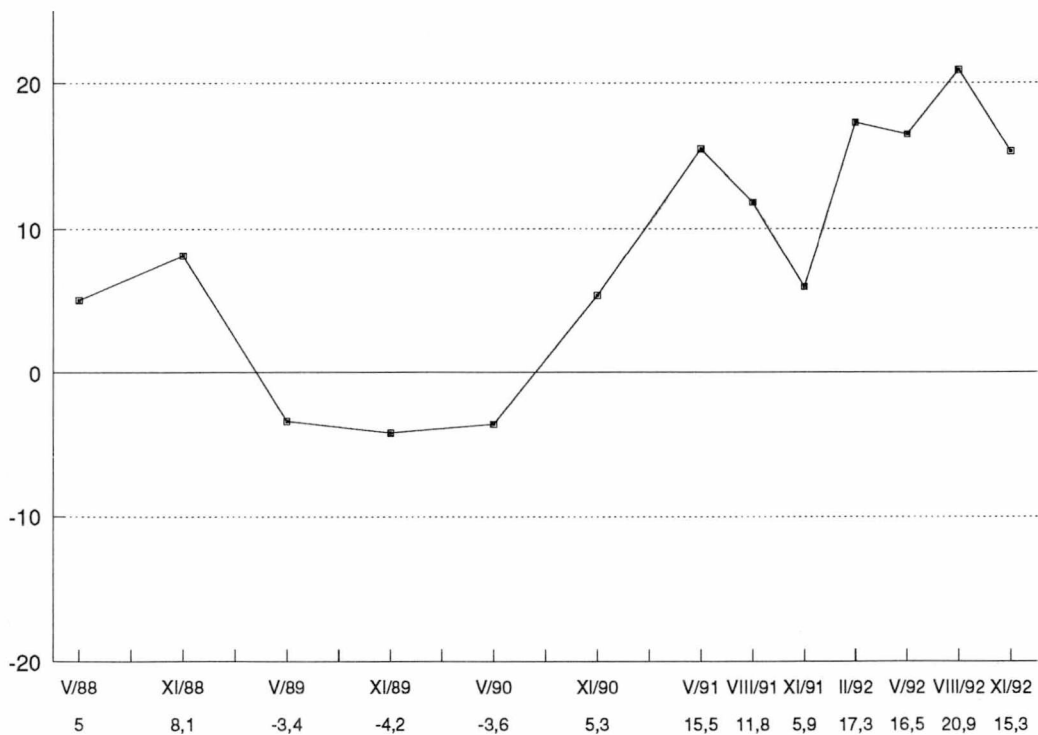
Kyllä- ja ehkä-vastausten %-osuudet ja muutos elokuusta 1992

Kulutusryhmä	Prosenttiosuus		Summan muutos elokuusta 1992 Prosenttia
	Kyllä	Ehkä	
Asunnon korjaus	8,7	8,9	-19,4
Kodin sisustus	10,7	17,8	-4,4
Vapaa-ajan asunto	0,6	1,2	+12,5
Viihde-elektronikka	4,0	9,0	-0,8
Kodinkoneet	4,7	11,8	-9,8
Muut kulkuvälineet (ei auto)	2,1	4,4	-9,8
Harrastusvälineet	5,3	6,1	+0,9
Lomamatkat kotimaa	22,7	17,3	+5,8
Lomamatkat ulkomaat	13,5	12,9	-14,0

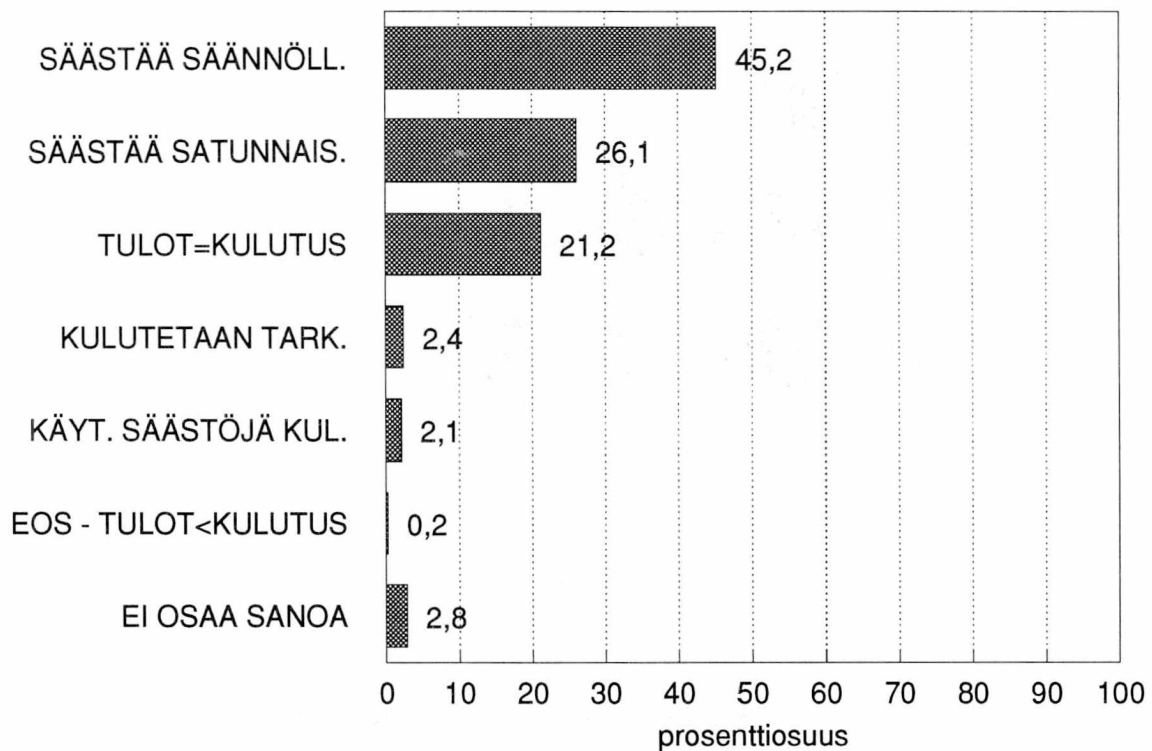
12. Millainen ajankohta on säästämisen kannalta

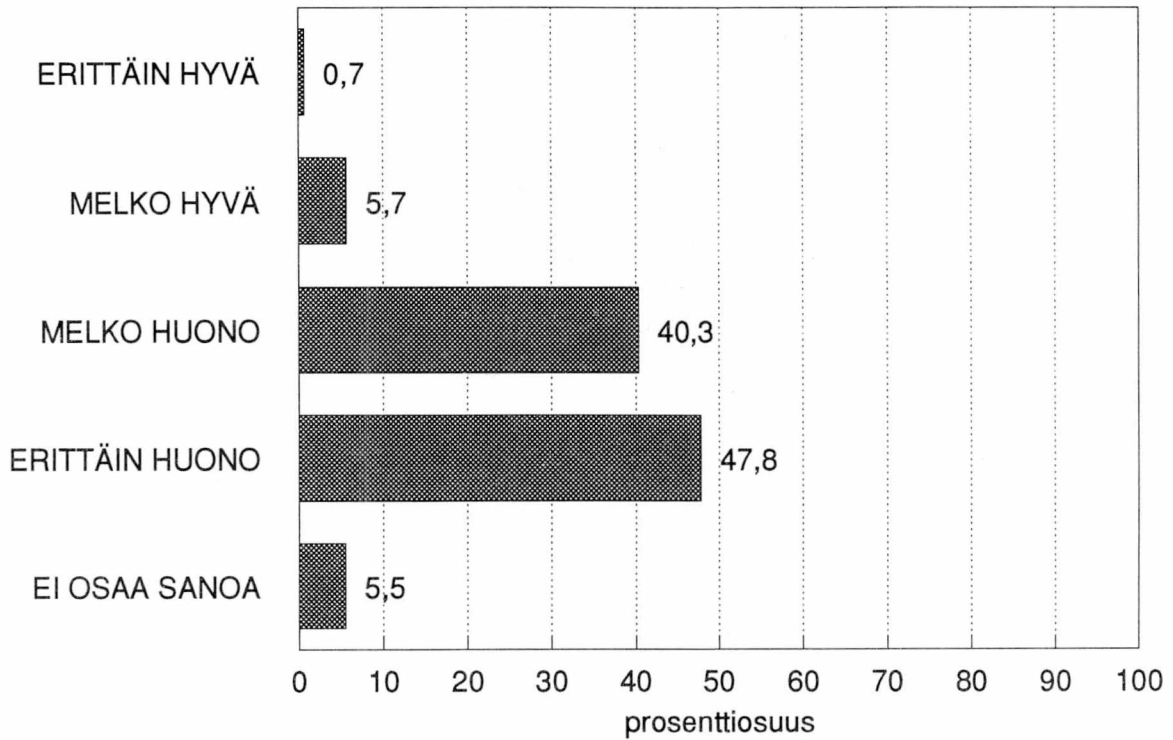
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

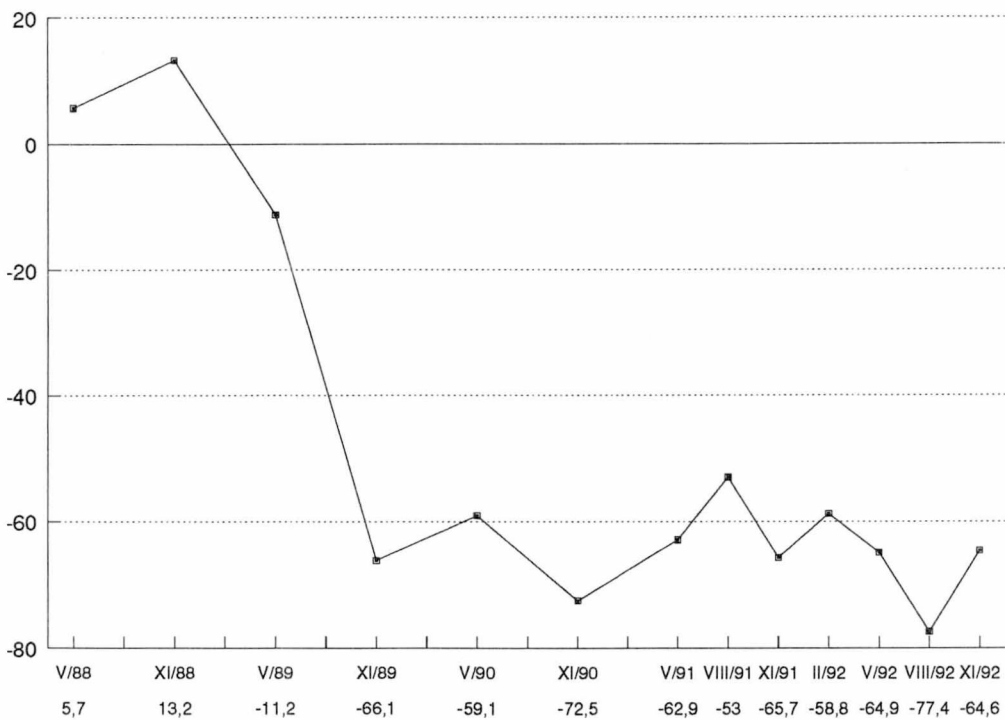
13. Aikooko talous säästää seuraavien 12 kk aikana

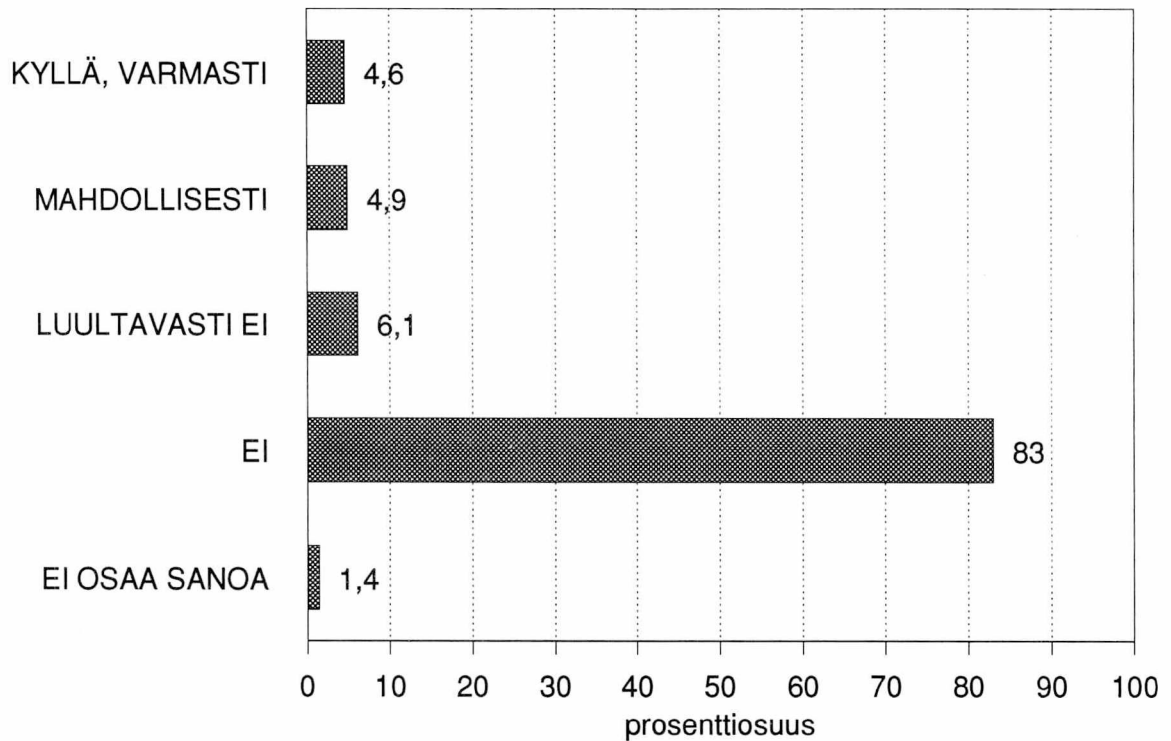
14. Millainen ajankohta on luotonoton kannalta

Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

15. Aikooko talous ottaa luottoa seuraavien 12 kk aikana

PL-PB 504
00101 Helsinki-Helsingfors

Postitus 2 lk kirje

PMM
Sopimus
00100/617

SVT Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Statistics Finland

Income and consumption
1993:1

Tiedustelut - Förfrågningar

Pellervo Marja-aho
(90) 17 341

Tilastokeskus kouluttaa

Kotitaloudet kuluttajina 17.2. 1993

Kotitaloustiedustelu on laajin Suomessa toistuvasti tuotettava tutkimus väestön kulutuksesta, tuloista ja palvelujen käytöstä. Tulokset palvelevat yhteiskunnan päätöksentekoa, markkinointia, yritystoiminnan suunnittelua, kuluttajapolitiikkaa sekä ennustemallien laadintaa.

Kurssilla käsitellään väestön päivittäisen kulutuksen rakennetta ja siinä tapahtuneita muutoksia, kestokulutushyödykkeiden omistamista ja hankintaa sekä käytettävissä olevia tuloja eri kotitaloustyypeissä.

Kurssimaksu on 1 100 mk.

Tilastoalan menetelmäkoulutusta kevät -93

Havaintoaineiston keruu ja käsittely 9.2.1993

Kurssilla perehdytään tilastoaineiston keräämisessä huomioon otettaviin seikkoihin, eri keruumenetelmiin ja aineiston käsittelyyn. Tutustutaan tilastotieteen keskeisiin käsitteisiin ja opetellaan aineiston kuvaamista numeerisesti ja graafisesti.

Tilastotieteen perusmittarit 4.-5.3.1993

Kurssilla opiskellaan tilastotieteessä ja tilastollisessa kuvaamisessa käytettäviä menetelmiä ja perusmittareita: jakaumia, hajontaa, osuuslukuja, korrelaatioita. Käsitellään suhteuttamiseen, poikkileikkauksiin ja ajalliseen vertailuun liittyviä käytännön ongelmia.

Kurssimaksu 1 700 mk. Yhteishinta tästä ja viereisestä kurssista 2 400 mk.

Kurssi soveltuu henkilöille, jotka työssään tulkitsevat tilastoja tai osallistuvat erilaisten tilastotutkimusten ja selvitysten tekoon. Osallistujilta ei edellytetä aikaisempia tilastotieteen opintoja.

Kurssimaksu 1 200 mk.

Numeerisen tiedon visuaalinen esittäminen 20.-21.4.1993 (1 900 mk)

Tilastolliset monimuuttujamenetelmät 12.-13.5.1993 (1 900 mk)

Otantakurssi, toukokuu -93

Ilmoittautuminen ja ohjelmatilaukset
Koulutussihteeri Sari Skonbäck
puhelin (90) 1734 2529
telekopio (90) 1734 2474

Julkaisujen myynti:

Försäljning:

Hinta — Pris
65 mk

Tilastokeskus
PL 504
00101 Helsinki
Puh. (90) 173 41

Statistikcentralen
PB 504
00101 Helsingfors
Tel. (90) 173 41

ISSN 0784-8420
= Tulot ja kulutus
ISSN 0784-963X